

K A N S A S

RODERICK L. BREMBY, ລັດຖະມົນຕີ

ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ແລະ ສະໜາບແວດລ້ອມ

KATHLEEN SEBELIUS, ຜູ້ວ່າການລັດ

ພະຍາດແອນແທຮັກ ຄົວ & ເອ

ພະຍາດແອນແທຮັກແມ່ນຫຍໍ່?

ພະຍາດແອນແທຮັກແມ່ນເກີດມາຈາກສະບັບຕິດເຊື້ອພະຍາດແບດທີ່ມີຂ່ວ້າ: ເບຊີລຸດສີ ແອນແທຣກສິດສ (*Bacillus anthracis*). ນັບແຕ່ ວັນທີ 11 ເດືອນກັນຍາ ປີ 2001 ເປັນຕົ້ນມາ ພວກກຸ່ມກໍ່ການຮ້າຍໄດ້ນຳໃຊ້ພະຍາດແອນແທຮັກ ເປັນອາວຸດທາງຂຶ້ວະສາດເຂົ້າໂຈມຕີສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ໂດຍສິ່ງໄປນຳຈົດໝາຍທາງໄປສະນີ້ນັບມື້ນັບເພີ້ມຂຶ້ນ. ພະຍາດແອນແທຮັກແມ່ນສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ໃນຫຳມະຊາດເປັນຕົ້ນແມ່ນສັດລົງເຊັ່ນ: ແກະ, ແບ້, ອູດ, ກວາງ ແລະ ສັດອື່ນໆ, ແຕ່ສັດຢູ່ໃນສະຫະລັດອາເມລິກາຕົດເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກ ພົບເຫັນໄດ້ໜ້ອຍ. ເຊື້ອສະບັບຂອງພະຍາດແອນແທຮັກສາມາດມີຂົວິດຢູ່ໄດ້ເຖິງໜ້າດິນ ເປັນຫລາຍສືບປີ.

ຄົນເຮົາສາມາດຕິດເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກໄດ້ ໂດຍທີ່ບໍ່ມີການປ່ວຍໄຂ້ມາກ່ອນ. ຄົນເຮົາຕິດເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກໄດ້ ຈາກການສຳພັດກັບເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກໄດຍກົງ ແລະ ຜູ້ທີ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດດັ່ງກ່າວ ຈະກາຍເປັນບ່ອນເພາະລົງເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກ. ອາການທີ່ບໍ່ບອກເຖິງພະຍາດແອນແທຮັກແມ່ນມີອາການໄຂ້, ມີຄວາມຮູ້ສຶກເຈັບຕາມຜົວໜ້າ ເຊິ່ງເກີດຈາກຜົວໜ້າຕິດເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກ. ຜູ້ທີ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກ ຈະຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຢາປະຕິຂຶ້ວະນະເພື່ອຢຸດຢັ້ງການແພ່ເຊື້ອຂອງພະຍາດດັ່ງກ່າວ.

ພະຍາດແອນແທຮັກແພ່ເຊື້ອໄດ້ແນວໃດ ແລະ ມັນມີອາການຄືແນວໃດ?

ພະແນກສາຫາລະນະສຸກ

ສຳນັກງານຄວບຄຸມໂລກລະບາດ ແລະ ລະບາດວິທະຍາ

ໂຄງການຄວາມກຽມພ້ອມທາງຂຶ້ວະວິທະຍາ

ທີ່ຕັ້ງສໍານັກງານ 1000 SW JACKSON ST, STE .210, TOPEKA, KIS 66612-1368

ໂທ: 785-296-8605 ແພັກ: 785-291-3775 <http://www.ksbiot.org>

ສູນສຸກເສີນ ລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດລະບາດ ແລະ ສາຫາລະນະສຸກ

ໂທບອກຟຣີ: 1-877-427-7317

ແພັກບອກຟຣີ: 1-877-427-7318

ເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກເກີດຂຶ້ນໄດ້ 3 ທາງຄື: ເກີດຈາກຜິວໜັງຕິດເຊື້ອພະຍາດ, ເກີດຈາກການສູບດົມ ແລະ ເກີດຈາກລຳໄສ້ຕິດເຊື້ອພະຍາດ. ອາການຂອງພະຍາດນີ້ ແມ່ນຂຶ້ນກັບການຕິດ ເຊື້ອວ່າຕິດເຊື້ອທາງໄດ້, ເຊິ່ງມັນຈະສະແດງອາການໃຫ້ເຫັນພາຍໃນ 7 ວັນ.

ເກີດຈາກຜິວໜັງຕິດເຊື້ອພະຍາດ: ຜິວໜັງເລີ່ມຕິດເຊື້ອພະຍາດຈະມີຄວາມຮູ້ສີກວ່າຄົນ ຈາກການສຳພັດສິ່ງຂອງໄດ້ນີ້ ຕີກັນກັບວ່າແມ່ງໄມ້ກັດຕອດ ໃນໜຶ່ງຫາສອງມື້ຕ່າມາຈະມີຕຸ່ມ ໄສ່ງນອຍໆເກີດຂຶ້ນມາ ແລະກາຍເປັນໝອງ, ມີລັກສະນະເປັນຫົວສີດຳ ແລະແຫ້ງຢູ່ຫວ່າງກາງ ຕຸ່ມດັ່ງກ່າວ. ຕ່ອມນັ້ນເຫຼືອງຢູ່ໃນບໍລິເວນໃກ້ກັນນັ້ນມີການບວມ. 20 ເປັນຂອງຜູ້ຕິດເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກທາງຜິວໜັງນີ້ ແມ່ນບໍ່ສາມາດເປັນປົວໄດ້ ແລະເສຍຊີວິດ. ຜູ້ເສຍຊີວິດ ສ່ວນຫລາຍແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການເປັນປົວຢ່າງເອົາໃຈໃສ່.

ເກີດຈາກການສູບດົມ: ເບື້ອງຕົ້ນຈະມີອາການໄອຄີກັນກັບເປັນຫວັດ. ຫລາຍມີຜ່ານໄປຈະເຮັດໃຫ້ຫາຍໃຈຂັດຂ້ອງ ແລະອາດຂູ້ອກໄດ້. ການຕິດເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກຈາກການສູບດົມນີ້ອາດເຮັດໃຫ້ເສຍຊີວິດ. ການເປັນປົວຢ່າງຫັນການອາດຊ່ວຍໃຫ້ມີຂີວິດຢູ່ລອດ.

ເກີດຈາກລຳໄສ້ຕິດເຊື້ອພະຍາດ: ລຳໄສ້ຕິດເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກອາດເກີດມາຈາກການບໍລິໂພກອາຫານເປັນຕົ້ນແມ່ນຂຶ້ນເນື່ອ ແລະຈະເຮັດໃຫ້ເກີດການອັກເສບບໍລິເວນລຳໄສຢ່າງແຮງ. ການຕິດເຊື້ອພະຍາດທາງລຳໄສນີ້ຈະມີການປວດຮາກ, ບໍ່ຢ່າກກິນອາຫານ, ມີການຮາກ, ມີໃຂ ແລະຕໍ່ມາແມ່ນການເຈັບຫຼອງ, ຮາກເປັນເລືອດ ແລະຖອວທີ່ຢ່າງຮຸນແຮງ. ຄົນເຈັບທີ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກທາງລຳໄສນີ້ 1/4 ຫລື ຫລາຍກວ່າ 1/2 ແມ່ນເສຍຊີວິດ.

ພະແນກສາຫາລະນະສຸກ

ສຳນັກງານຄວບຄຸມໂລກລະບາດ ແລະລະບາດວິທະຍາ

ໂຄງການຄວາມກົງມພ້ອມທາງຊີວະວິທະຍາ

ທີ່ຕັ້ງສໍານັກງານ 1000 SW JACKSON ST, STE .210, TOPEKA, KIS 66612-1368

ໂທ: 785-296-8605 ແພັກ: 785-291-3775 <http://www.ksbiot.org>

ສູນສຸກເສີນ ລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດລະບາດ ແລະສາຫາລະນະສຸກ

ໂທບອກຟຣີ: 1-877-427-7317

ແພັກບອກຟຣີ: 1-877-427-7318

ພະຍາດແອນແທຮັກສາມາດຕິດຕໍ່ຈາກຄົນໜຶ່ງຫາອີກຄົນໜຶ່ງໄດ້ບໍ?

ການຕິດຕໍ່ໄດ້ຍົງງານຈາກຄົນໜຶ່ງຫາອີກຄົນໜຶ່ງແມ່ນບໍ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້. ຄົນເຈັບທີ່ຕິດພະຍາດແອນແທຮັກຈາກການສູບດົມນັ້ນ (ຫລືການຕິດພະຍາດຈາກຮູບແບບຕ່າງໆ) ແມ່ນບໍ່ສາມາດແຍ່ເຊື້ອໄປຫາບຸກຄົນອື່ນໄດ້.

ເມື່ອໄຟຜ້າອັດດັງຈຶ່ງຈະໃຊ້ໄດ້ຜົນ?

ຍັງບໍ່ຫຼັມມີຢາທິດລອງໃດໆທີ່ຈະຢຸດຢັ້ງພະຍາດແອນແທຮັກນີ້ໄດ້. ມີຢູ່ແຕ່ການເຜີຍແຜ່ໂຄສະນາຫາງສາຫາລະນະສຸກທີ່ສາມາດຢຸດຢັ້ງພະຍາດນີ້ໄດ້. ເມື່ອຮູ້ວ່າປະກິດມີພະຍາດແອນແທຮັກເກີດຂຶ້ນມາ ແມ່ນໃຫ້ໃຊ້ຜ້າອັດດັງອັດໜ້າໄວ້ເພື່ອປ້ອງກັນສະບຳແອນແທຮັກທີ່ອາດແພ່ລາມໃນກາດ. ບໍ່ຄວນໃຊ້ຜ້າອັດດັງເພື່ອວິເຄາະ ຫລື ປະເມີນຜົນພະຍາດແອນແທຮັກເຖິງວ່າບຸກຄົນດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ຮັບການປ້ອງກັນ.

ເພື່ອຄວາມແມ່ໄຈຂໍແນະນຳທ່ານວ່າຄວນໃຊ້ຜ້າອັດດັງ ເມື່ອທ່ານຢູ່ໃນບໍລິເວນທີ່ອາດມີເຊື້ອສະບຳແອນແທຮັກແຜ່ລາມໃນອາກາດ ແຕ່ມັນກຳບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າທ່ານໄດ້ຮັບເຊື້ອແບ້ກທີ່ເຣຍທີ່ບໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ທ່ານເປັນພະຍາດໄດ້. ການປະຕິເສດທີ່ຈະບໍ່ໃສ່ຜ້າອັດດັງນັ້ນແມ່ນບໍ່ອາດຮັບປະກັນໄດ້ວ່າທ່ານໄດ້ຮັບເຊື້ອແອນແທຮັກທີ່ແພ່ລາມໃນອາກາດຫລືບໍ່ ຖ້າວ່າທ່ານຫາກຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍເຊື້ອພະຍາດແອນແທຮັກ.

ເປັນຫຍັງຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຜ່ານການກວດສອບແລ້ວວ່າບໍ່ໃສ່ຜ້າອັດດັງກໍໄດ້ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດເຮັດວຽກໄດ້ອີກ.

ຫລັງຈາກມີການແຜ່ລາມຂອງພະຍາດແອນແທຮັກແລ້ວ ໃນສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ບັນຍາກາດອ້ອມຕົວເຮົານັ້ນ ອາດມີການປະປົນຂອງເຊື້ອສະບຳແອນແທຮັກ. ຍ້ອນການກວດສອບສະພາບແວດລ້ອມໃນສະຖານທີ່ອື່ນໆ ອາດຈະຂະຫຍາຍເວລາອອກໄປຕື່ມອີກເຖິງແມ່ນວ່າພະນັກງານສາຫາລະນະສຸກໄດ້ຢັ້ງຢືນວ່າ ປະຊາຊົນອາດຈະບໍ່ໄດ້ສ່ວນໃສ່ຜ້າອັດດັງອີກຕໍ່ໄປກໍໄດ້.

ມີຫາງຢືນຢັນພະຍາດແອນແທຮັກໄດ້ບໍ?

ພະແນກສາຫາລະນະສຸກ

ສຳນັກງານຄວບຄຸມໂລກລະບາດ ແລະລະບາດວິທະຍາ

ໂຄງການຄວາມກົງມັນຫາງຊົວວິທະຍາ

ທີ່ຕັ້ງສໍານັກງານ 1000 SW JACKSON ST, STE .210, TOPEKA, KIS 66612-1368

ໂທ: 785-296-8605 ແພັກ: 785-291-3775 <http://www.ksbiot.org>

ສູນສຸກເສີນ ລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດລະບາດ ແລະສາຫາລະນະສຸກ

ໂທບອກພຣີ: 1-877-427-7317

ແພັກບອກພຣີ: 1-877-427-7318

ທ່ານໝໍສາມາດສັງຈ່າຍຢາປະຕິຊີວະນະ. ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນລືຄວນບິນປົວຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມເປັນພະຍາດ. ຖ້າທາກບໍ່ໄດ້ຮັບການບິນປົວແລ້ວ ອາດເຮັດໃຫ້ເສຍຊີວິດໄດ້.

ແມ່ນໃຜຄວນໄດ້ສັກວັກຊືນຕ້ານພະຍາດແອນແທຮັກ?.

ບຸກຄົນທີ່ຄວນໄດ້ສັກວັກຊືນຕ້ານພະຍາດແອນແທຮັກມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກໂດຍກົງກັບພະຍາດແອນແທຮັກໃນຫ້ອງແລ້ວ
- ຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກນຳເຊົ້າ ຫັ້ງ ຫລື ຂົມສັດ ຫີ້ລະບົບການປ້ອງກັນສະບຳພະຍາດແອນແທຮັກບໍ່ໄດ້ມາດຕາຖານ.
- ຜູ້ທີ່ຄວບຄຸມຜະລິດຕະພັນສັດທີ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດ ໃນເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແຮງ. (ເຊົ້າໃນສະຫະລັດແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່, ແຕ່ສັດຕະວະແພດຜູ້ທີ່ເດີນທາງໄປມາເຮັດວຽກໃນປະເທດຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແຮງ ຄວນໄດ້ຮັບການສັກວັກຊືນ).
- ກະທານທີ່ປະຈຳການຢູ່ໃນສະຖານທີ່ ທີ່ມີຄວາມສົ່ງສູງ(ບາງສະຖານທີ່ອາດໃຊ້ອາວຸດຊີວະພາບ)
- ແມ່ຍິງຖືພາຄວນໄດ້ຮັບການສັກວັກຊືນທັ້ງໝົດເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ.

ສະຖານທີ່ໄດ້ທີ່ສາມາດໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບພະແນກປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ທີ່ມີຕ້ອງການຫັ້ງຍິງ ແລະຊາຍ ຮັບໃຊ້ໃນກອງຫັບ ເພື່ອສັກວັກຊືນຕ້ານພະຍາດແອນແທຮັກ

ພະແນກປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບແນະນຳຜູ້ເຮັດວຽກບໍລິການຫັ້ງຍິງ ແລະ ຊາຍ ສາມາດສອບຖາມກ່ຽວກັບວັກຊືນ ແລະລາຍລະອຽດຕ່າງໆໄດ້ ຕາມສາຍບັງຄັບບັນຫາຂອງຕົນ. ຕິດຕໍ່ໄດ້ທີ່ໂຄງການວັກຊືນຕ້ານພະຍາດແອນແທຮັກ, ສຳນັກງານໃຫຍ່ແພດສັນຍະກຳກອງຫັບສະຫະລັດ 1-8771-877-GETVACC (1-877-438-8222). <http://www.anthrax.osd.mil>

ພະແນກສາຫາລະນະສູກ

ສຳນັກງານຄວບຄຸມໂລກລະບາດ ແລະລະບາດວິທະຍາ

ໂຄງການຄວາມກົງມພ້ອມທາງຊີວະວິທະຍາ

ທີ່ຕັ້ງສໍານັກງານ 1000 SW JACKSON ST, STE .210, TOPEKA, KIS 66612-1368

ໂທ: 785-296-8605 ແພັກ: 785-291-3775 <http://www.ksbiot.org>

ສູນສູກເສີນ ລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດລະບາດ ແລະສາຫາລະນະສູກ

ໂທບອກຟຣີ: 1-877-427-7317

ແພັກບອກຟຣີ: 1-877-427-7318